

Universell utforming for redaktører og skrive tips

Du som redaktør har et stort ansvar for å sikre at alle kan bruke og forstå innholdet på nettstedet ditt.

Se kort introduksjonsvideo om universell utforming :

Universell utforming - nødvendig for nokon, bra for

Tilsynet for universell utforming av ikt

Se på

Hva er redaktørens ansvar? 💡

Følger du rådene på denne siden er du godt på vei:

- 1 [Skriv enkelt og forståelig](#)
- 2 [Lag lenker som er universelt utformet](#)
- 3 [Bruk minimalt med bilder](#)
- 4 [Legg inn alternativ tekst på bilder](#)
- 5 [Teksting av video og lyd](#)
- 6 [Pass på kontrast og farge](#)

Meld deg på kurs med ACOS

Lær å skrive klart og effektivt, slik at brukerne dine finner, forstår og får til det de skal på nettsidene.

Kurs i klarspråk, AI og universell utforming

1. Skriv enkelt og forståelig

Klarspråk går hånd i hånd med universell utforming og handler om å skrive tekster som er lette å lese, forstå og bruke.

Vi må sikre at mottakerne:

Still et spørsmål

- 1 **Finner** det de trenger
- 2 **Forstår** det de finner
- 3 **Kan bruke** det de finner til å gjøre det de skal

“ Som redaktør er du lovpålagt å skrive i klart språk, i helhold til språkloven.

Overskrifter og mellomtitler

For at overskriftene skal være universelt utformet må de formateres riktig i ACOS CMS.

Overskrift 2

Bruk på alle mellomtitler i en tekst.

Overskrift 3

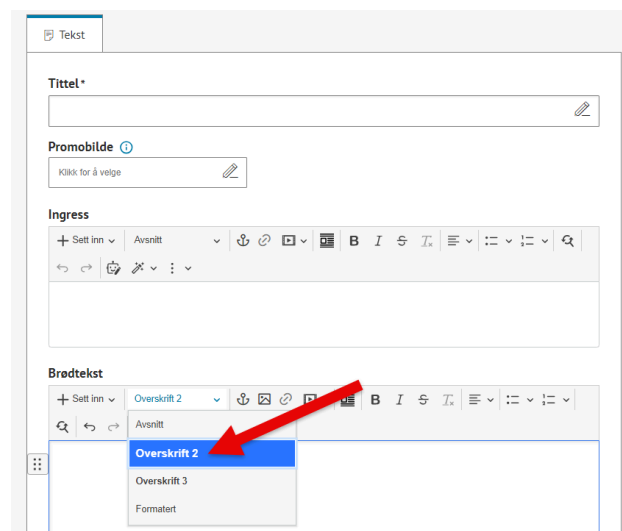
Bruk kun hvis den hører til under Overskrift 2.

Kursiv

Unngå å bruke kursiv, for det er vanskelig å lese for mange med lese- og skrivevansker

Fet skrift

Unngå å bruke fet skrift på mellomtitler. Det er brudd på universell utofmring.

Tips til gode overskrifter

Overskriften gi mening alene, uten hjelp fra ingressen.

- Lag korte, presise titler
- Bruk ord brukeren forstår og søker etter, ikke stammespråk
- Unngå utropstegn, kolon og mange spørsmålstegn

Skal du gifte deg?

Borgerlig vigsel i kommunehuset

Ingress

Skriv den viktigste informasjonen for brukeren om tjenesten.

- Lag korte ingresser
- Maks 30 ord, en til to setninger
- Bruk normal tekst, ikke *kursiv* eller **fet**

Søk barnehageplass

Du kan søke om barnehageplass hele året. Ønsker du barnehageplass fra august må du søke senest 1. mars.

Klikk for stort bilde

Søknad om plass i barnehage

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet, og skal gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. Kommunen skal legge til rette for en samordnet opptaksprosess og sikre likebehandling av barn og av offentlige og private barnehager.

Klikk for stort bilde

Del opp teksten i avsnitt

Unngå lange setninger og avsnitt. Det gir dårligere rangering i søk, og er vanskelig å skimme

- Del opp lange tekster i avsnitt
- Bruk mellomtitler hyppig
- Ett tema per avsnitt - ofte også bare én setning

Søk barnehageplass

Du kan søke om barnehageplass hele året. Ønsker du barnehageplass fra august må du søke senest 1. mars.

Slik søker du

Du kan søke om barnehageplass hele året. Ønsker du barnehageplass fra august må du søke senest 1. mars.

Søk barnehageplass

Logg på med BankID for å søke:

Søk barnehageplass

Søknadsfrist

Søknadsfrist for hovedopptaket er 1. mars.

Når får du svar?

Du får svar innen fire uker på e-post.

Klikk for stort bilde

Søk barnehageplass

Du kan søke om barnehageplass hele året. Ønsker du barnehageplass fra august må du søke senest 1. mars.

Søknadsprosessen

For å søke om barnehageplass, må du først logge deg på ved hjelp av BankID for å få tilgang til selve [søknadsskjemaet](#). Etter at du har sendt inn søknaden, vil du motta et svar innen fire uker, og dette svaret blir sendt til deg enten via e-post eller vanlig post. Hele opptaksprosessen følger de gjeldende lover og forskrifter som regulerer tildeling av barnehageplasser. Husk at du må søke innen søknadsfristen som har hovedopptak 1. mars, ellers kan du miste retten din til barnehageplass inneværende år.

Det som er verdt å merke seg er at dersom du har søken i samme barnehage kan det også søkes om søskenmoderasjon, slik at det blir en prosentvis mindre andel for deg å betale for flere barn, og satsene er ulike etter hvor mange barn det er.

Klikk for stort bilde

Bruk punktlistor

- Bruk punktlistor framfor kommaseparerte lister
- Huskeregel: Hvis du ramser opp tre eller flere ting, bruk punktliste
- Bruk punktliste-formatering fra ACOS CMS

Kva kan du få hjelp til?

Alle du snakkar med i skulehelsetenesta har teieplikt. Du kan få råd og hjelp til prevensjon, som p-piller, spiral og annen prevensjon, rusundervisning, uønska graviditet, spiseforstyringar, problem heime, rusproblem, hente gratis kondomar og andre utfordringar.

Klikk for stort bilde

Kva kan du få hjelp til?

Alle du snakkar med i skulehelsetenesta har teieplikt.

Du kan få råd og hjelp til:

- prevensjon (p-piller, spiral og annen prevensjon)
- rusundervisning og vaksine mot hjernehinnebetennelse (for vidaregåande elevar)
- uønska graviditet
- spiseforstyringar
- problem heime
- rusproblem
- hente gratis kondomer
- andre utfordringar

Klikk for stort bilde

2. Lag lenker som er universelt utformet

Lenken skal beskrive tydelig hvor brukeren havner hvis de trykker på den.

Vi skriver

- [Last ned skriveguiden til Språkrådet](#)
- [Slik sjekker du nettstedet ditt selv](#)
- [Les mer om universell utforming på UU-tilsynet](#)

Vi skriver ikke

- [Klikk her](#) for å laste ned
- [Les mer](#)
- Mer om universell utforming her:
<https://www.uutilsynet.no/regelverk/redaktorens-ansvar-universell-utforming/200>

Tips til å lage gode lenker

- 7-12 ord i en lenke fungerer godt
- Åpne lenken i samme vindu, ellers bryter du den viktigste livsbøyen for brukeren: Tilbakeknappen.
- Maks én knapp per side
- Færrest mulig lenker på én side

3. Bruk minimalt med bilder

Bruk kun bilder dersom det gir merverdi til teksten og hjelper brukeren å løse oppgaven sin.

Unngå pyntebilder

Skoleskyss

Bilde av en buss hjelper ikke brukeren å få løst oppgaven sin.

Skoleskyss

Sjekk om eleven har rett til gratis skoleskyss

1 Hvilken klasse går eleven i?

☐ 1. klasse

☐ 2.-10. klasse

☐ Videregående skole

Neste steg

En veiviser derimot hjelper brukeren på vei til å få løst oppgaven.

Unngå tekst oppå bilder

Book time med helsesykepleier på din skole

Unngå å skrive tekst på bilder. Det bryter med universell utforming.

Min side Kontakt oss ☰ Meny

/ Helsesykepleier

Helsesykepleier

Helsesykepleier

VELG

VIS I KART

Helsesykepleier Skadberg skole

Elise Tepstad Berge

Litlabergvegen 20, 4050 Sola

BESTILL TIME

Helsesykepleier Grannes skole

Vibeke Ingebretsen

Grannessletta 150, 4052
Reyneberg

BESTILL TIME

Helsesykepleier Sola ungdomsskole

Ingebjørg Kittang Økland

Skolevegen 14, 4055 Sola

BESTILL TIME

Bruk bookingløsningen som er universelt utformet.

Unngå skjermbilder av tekst

SKULERUTE 2025-26										
Mnd	Veke	Måndag	Tysdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Info	D	Dager	
A	33	11	12	13	14	15	Planleggingsdager	0	Ferie/fridager	
U	34	18	19	20	21	22	Første skoledag	5	Planleggingsdager x 6	
G	35	25	26	27	28	29		5	Alternativer dager	
S	36	1	2	3	4	5		5		
S	37	8	9	10	11	12	Aktivitetstid	5		
E	38	15	16	17	18	19		5		
P	39	22	23	24	25	27		5		
O	40	29	30	1	2	3		5		
O	41	6	7	8	9	10	Høstferie	0		
K	42	13	14	15	16	17		5		
T	43	20	21	22	23	24		5		
N	44	27	28	29	30	31		5		
N	45	3	4	5	6	7	Planleggingsdager	4		
D	46	10	11	12	13	14		5		
V	47	17	18	19	20	21		5		
D	48	24	25	26	27	28		4		
D	49	1	2	3	4	5		5		
E	50	8	9	10	11	12		5		
S	51	15	16	17	18	19	Siste dag før jul	5		
J	52	22	23	24	25	26		0		
J	1	29	30	31	1	2		0		
A	2	5	6	7	8	9		5		
N	3	12	13	14	15	16	Solferietaksjon	5		
N	4	19	20	21	22	23		5		
S	5	26	27	28	29	30	Planleggingsdager	4		
F	6	2	3	4	5	6		5		
E	7	9	10	11	12	13		5		
B	8	16	17	18	19	20		5		
S	9	23	24	25	26	27	Vinterferie	0		
M	10	2	3	4	5	6		5		
A	11	9	10	11	12	13		5		
R	12	16	17	18	19	20		5		
R	13	23	24	25	26	27	Aktivitetstid	5		
A	14	30	31	1	2	3	Påske	0		
P	15	6	7	8	9	10		4		
R	16	13	14	15	16	17		5		
M	17	20	21	22	23	24		5		
M	18	27	28	29	30	1	Første mai	4		
A	19	4	5	6	7	8		5		
I	20	11	12	13	14	15	Pinsse	3		
I	21	18	19	20	21	22		5		
J	22	25	26	27	28	29		4		
J	23	1	2	3	4	5		5		
U	24	8	9	10	11	12		5		
N	25	15	16	17	18	19		5		
	26	22	23	24	25	26	Siste dag før sommerferie	3		
									190	

Denne kommunen har lagt ut et bilde av skoleruten. Leseverkøy kan ikke lese innholdet her. En bedre løsning hadde vært å legge innholdet inn som tekst i ACOS CMS.

Skolerute for videregående skoler

Sjekk skolens egen nettside for detaljer.

Skoleåret 2025–2026

- August:**
Mandag 18. august – Første skoledag.
- September–oktober:**
Mandag 29. september til og med fredag 3. oktober – Høstferie (uke 40)
- November:**
Onsdag 12. november – Felles nettverksdag for lærere.
- Desember:**
Fredag 19. desember – Siste skoledag før jul
- Januar:**
Mandag 5. januar – Første skoledag etter jul
- Februar:**
Mandag 16. februar til og med fredag 20. februar – Vinterferie (uke 8)
- Mars–april:**
Mandag 30. mars til og med mandag 6. april – Påskeferie
- Mai:**
Fredag 1. mai – Arbeidernes dag og offentlig høytidsdag
Torsdag 14. mai – Kristi himmelfartsdag
Mandag 25. mai – 2. pinsedag
- Juni:**
Fredag 19. juni – Siste skoledag

Denne skoleruten er i motsetning til bildet over lesbar for leseverktøy.

Tips til bildebruk

Brukerne kommer for å få løst oppgaven sin, og det gjør de hovedsakelig i tekst. Vi skal ha brukeren i sentrum, og derfor alltid prioritere å gi innhold som hjelper brukeren med å gjøre det de kom for å gjøre på siden.

Still deg derfor spørsmålet: Bruker jeg bilde her for å pynte på siden, eller gir bildet merverdi til teksten og hjelper brukeren med å få svar på det de trenger?

4. Legg inn alternativ tekst på bilder

Legg inn ALT-tekst på alle meningsbærende bilder. ALT-tekst beskriver hva bildet viser slik at brukere som ikke ser bildet likevel får med seg innholdet.

Du skal ikke legge inn ALT-tekst på pyntebilder. Bare la feltet stå tomt.

- [Slik legger du inn ALT-tekst](#)

5. Teksting av video og lyd

- Forhåndsinnspilt video (videoopptak) med lyd skal være tekstet.
- Dersom videoopptaket er uten lyd, skal det finnes et alternativ i form av en tekstbeskrivelse eller et lydklipp som formidler den samme informasjon som videoen.
- Forhåndsinnspilt lydklipp (lydopptak) skal ha et tekstalternativ som beskriver innholdet i lydopptaket.

Sørg også for at bruker kan stoppe lyd som starter automatisk, og at det ikke legges inn elementer (animasjoner el.) som blinker mer enn tre ganger per sekund.

[Video og lydopptak på nettsidene fra uu-tilsynet](#)

6. Pass på kontrast og farge

For å sikre god lesbarhet skal all tekst ha tilstrekkelig kontrast mot bakgrunnen. [Det finnes mange verktøy som kan sjekke dette for deg.](#)

Dette er spesielt viktig å sjekke hvis du lager egne fargekoder i blokker i ACOS CMS.

Sjekkliste før publisering

- Har du brukt riktig **formatering** på overskriftene?
- Er **lenker** universelt utformet?
- Har alle meningsbærende bilder **alt-tekst**?
- Er teksten skrevet i **klarspråk**?
- Er teksten **lett å skimme** med mellomtitler, punktlister og riktig bruk av funksjonalitet?
- Har du riktig **kontrast** på farger i blokker?
- Har du unngått **PDF-er, Word- og Excel-filer**?

Fant du det du lette etter?

Ja

Nei

[Endringsønsker](#)

[Personvernerklæring](#)

[Nyhetsbrev](#)

